

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 84.723 van 18 januari 2000
in de zaak A. 36.189/XII-537.**

In zake : de NV BALLAST NEDAM GROEP,
die woonplaats kiest bij
advocaat M. SENELLE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Terhulpsesteenweg 110, bus 5

tegen :

1. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door
de minister van Vervoer,
2. het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat K. RONSE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Louizalaan 523.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de NV BALLAST
NEDAM GROEP op 27 mei 1987 heeft ingediend om de nietig-
verklaring te vorderen van :

"1. De adviezen en voorstellen van ongeken-
de datum genomen door de Commissie van Erkenning der Aannemers
houdende :

- (a) de herziening van de erkenning van verzoekster;
- (b) de intrekking van de erkenning van verzoekster;
- (c) de uitsluiting van verzoekster van de lijst van de
erkende aannemers;
- (d) de uitsluiting van verzoekster van de toegang tot de
deelneming aan overheidsopdrachten.

2. De beslissing van ongeken-
de datum genomen door de
minister van Openbare Werken houdende :

- (a) de herziening van de erkenning van verzoekster;
- (b) de intrekking van de erkenning van verzoekster;
- (c) de uitsluiting van verzoekster van de lijst van de
erkende aannemers;

(d) de uitsluiting van verzoekster van de toegang tot deelneming aan overheidsopdrachten." en waarin de verzoekende partij de Raad van State vraagt "te zeggen dat de herziening van haar erkenningsdossier op een onregelmatige manier is gebeurd en dat zij als dusdanig nog steeds erkend is.";

Gelet op het arrest nr. 63.653 van 18 december 1996 waarbij de uitspraak wordt opgeschort, de debatten worden heropend en een prejudiciële vraag wordt voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

Gelet op het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 18 december 1997 in de zaak C-5/97;

Gelet op de beschikking van 24 februari 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 31 maart 1998;

Gelet op de brief van 9 maart 1998 waarbij de zaak voor onbepaalde tijd wordt uitgesteld;

Gelet op de beschikking van 12 maart 1998 waarbij het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat ermede wordt belast het onderzoek van de zaak volledig af te doen;

Gezien het aanvullend verslag opgemaakt door auditeur J. STEVENS;

Gelet op de beschikking van 19 november 1998 die de neerlegging ter griffie van het aanvullend verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien het verzoek tot voortzetting van de

procedure van de verzoekende partij en de laatste memorie van de Belgische Staat;

Gelet op de beschikking van 14 juni 1999 waarbij aan de Voorzitter van de Vlaamse regering het auditoraatsverslag van 1 oktober 1998 wordt betekend alsmede een kopie van de laatste memories van de verzoekende partij en de Belgische Staat, waarbij aan het Vlaamse Gewest een eenmalige termijn van 30 dagen wordt verleend om een memorie in te dienen, en waarbij de zaak wordt vastgesteld op de terechtzitting van 28 september 1999;

Gezien de memories van de Belgische Staat en van het Vlaamse Gewest;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat M. SENELLE, die verschijnt voor de verzoekende partij, van advocaat P. DUMEZ, die verschijnt voor de Belgische Staat, en van advocaat S. BRIJS, die verschijnt voor het Vlaamse Gewest;

Gehoord het, behoudens wat de buitenzaakstelling van de Belgische Staat en de kosten betreft, eensluidend advies van auditeur J. STEVENS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak werden samengevat in het arrest nr. 40.518, van 29 september 1992; dat met dat arrest de Raad van State een prejudiciële vraag heeft gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen; dat voor het antwoord op die prejudiciële vraag door voornoemd Hof verwezen kan worden naar het arrest van de Raad van State nr 63.653, van 18 december 1996 waarmede beslist werd een bijkomende prejudiciële vraag te stellen aan het voornoemde Hof van Justitie, luidend als volgt :

"Dient het woord 'kan' in de zinsnede '... rekening kan worden gehouden met ...' in het dictum van het arrest van 14 april 1994 in de zaak C-389/92 begrepen te worden als 'moet' ?

Indien het woord 'kan' in voornoemde zinsnede niet dient te worden begrepen als 'moet', houdt dit in dat de betrokken lidstaat desbetreffende over een discretionaire bevoegdheid beschikt, zelfs indien de door het Hof gestelde voorwaarde is vervuld ?

In welke gevallen en om welke redenen dient alsdan rekening te worden gehouden met de vennootschappen die van een dominerende rechtspersoon van een groep deel uitmaken ?";

dat bij arrest van 18 december 1997 in de zaak C-5/97 het Hof die vraag als volgt heeft beantwoord :

"Richtlijn 71/304/EEG van de Raad van 26 juli 1971 betreffende de opheffing van de beperkingen van het vrij verrichten van diensten op het gebied van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken en van de gunning voor de uitvoering van werken door bemiddeling van agentschappen of filialen, en richtlijn 71/305/EEG van de Raad van 26 juli 1971 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, moeten aldus worden uitgelegd, dat de instantie die bevoegd is te beslissen over een erkenningsaanvraag van een dominerende rechtspersoon van een groep, bij de beoordeling van de geschiktheid van die rechtspersoon overeenkomstig de criteria van de artikelen 23 tot en met 28 van richtlijn 71/305, verplicht is rekening te houden met de referenties van de vennootschappen van die groep, wanneer het bewijs wordt geleverd dat die rechtspersoon werkelijk

kan beschikken over de middelen van de vennootschappen van de groep die voor de uitvoering van de opdrachten noodzakelijk zijn.";

2. Over de aanwijzing van de verwerende partij.

2.1.1. Overwegende dat de Belgische Staat aanvoert dat hij niet langer de verwerende partij is doch wel één of ander Gewest, gelet op de overgang van rechtswege der bevoegdheden door de bijzondere wet van 8 augustus 1988 naar de regionale overheden conform het arrest nr. 79/92 van het Arbitragehof van 23 december 1992, waarin geoordeeld werd dat overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, vierde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, de gewesten als enige bevoegd zijn om de individuele maatregelen voor de toepassing van de nationale en gewestelijke normen inzake overheidsopdrachten te nemen; dat hij verwijst naar artikel 61, § 1, eerste lid, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989, luidens welke de Gewesten de rechten en verplichtingen van de Belgische Staat overnemen in zoverre zij betrekking hebben op de bevoegdheden toegekend bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988, met inbegrip van die welke voortvloeien uit hangende en toekomstige gerechtelijke procedures; dat hij in een "laatste memorie van antwoord na aanvullend verslag van de auditeur" stelt dat het Vlaamse Gewest te dezen als rechtsopvolger van de Belgische Staat dient te worden beschouwd op grond van de volgende redenering: enkel indien de betrokken aannemer noch van Belgische nationaliteit is, noch een rechtspersoon naar Belgisch recht is, noch een vestiging in België heeft, kan hij blijkens artikel 1 van de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken, zoals gewijzigd door de wet van 19 september 1994, een gewestregering kiezen; de verzoekende partij heeft niet de Belgische nationaliteit noch is zij een rechtspersoon naar Belgisch recht zodat,

als zij een vestiging in België heeft, de plaats van die vestiging bepalend is; het begrip "vestiging" dient te worden geïnterpreteerd overeenkomstig de richtlijn 71/305/EEG van 26 juli 1971, gewijzigd bij de richtlijn 89/440/EEG van 18 juli 1989, zoals uitgelegd door het Europees hof van Justitie; verzoekster heeft of had een 100 % dochteronderneming met zetel te Brasschaat, later verplaatst naar Burcht, beide in het Vlaamse Gewest gelegen; bijgevolg is er een vestiging in het Vlaamse Gewest overeenkomstig de voornoemde richtlijn, en heeft het Vlaamse Gewest de Belgische Staat in rechte opgevolgd;

2.1.2. Overwegende dat het Vlaamse Gewest, na in de zaak te zijn geroepen, antwoordt dat zo weliswaar de Gemeenschappen en Gewesten luidens artikel 61, § 1, eerste lid, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 de rechten en verplichtingen van de Belgische Staat overnemen in zoverre zij betrekking hebben op de bevoegdheden die hen werden toegekend bij de wet van 8 augustus 1988, het Vlaamse Gewest ter zake echter niet gehouden is tot rechtsopvolging en de voormelde wet van 20 maart 1991 niet van toepassing is, omdat het een zaak betreft die nog ressorteert onder de vroegere besluitwet van 3 februari 1947, welke niet werd gesanctioneerd door het ingeroepen arrest van het Arbitragehof en die verder op de zaak van toepassing blijft; dat het Vlaamse Gewest bijkomend aanvoert dat, zelfs indien het voormeld arrest van het Arbitragehof van toepassing zou zijn op het koninklijk besluit van 23 december 1947, het niet als rechtsopvolger aangesproken kan worden omdat als er een fout gebeurd is, deze ten laste moet zijn van de Erkenningcommissie en haar administratieve diensten, waarvoor nog steeds de federale minister van Verkeer en Infrastructuur bevoegd is, hetgeen blijkt uit de omstandigheid dat het Arbitragehof de artikelen 13 tot 17 van de wet van 20 maart 1991 die daarop betrekking hebben niet

vernietigd heeft en de rechtsopvolging van het Vlaamse Gewest strikt gebonden is aan de overgedragen bevoegdheden;

2.1.3.1. Overwegende dat de Belgische Staat vraagt om de zaak uit te stellen teneinde hem in staat te stellen op de argumentatie van het Vlaamse Gewest te antwoorden;

2.1.3.2. Overwegende dat de Belgische Staat het probleem van de rechtsopvolging reeds heeft opgeworpen in verscheidene memories ingediend voor het laatste auditoraatsverslag, doch pas na dat verslag in een memorie voor het eerst de concrete gegevens heeft aangevoerd waaruit zou moeten worden afgeleid dat het Vlaamse Gewest ten aanzien van de erkenning als aannemer van de verzoekende partij bevoegd geworden is; dat in die omstandigheden hem niet nog eens de gelegenheid moet worden geboden om te repliceren op de enige memorie van het Vlaamse Gewest;

2.2.1. Overwegende dat de bestreden rechtshandelingen dateren van 1986 en 1987; dat zij derhalve in de tijd gesitueerd zijn voor de inwerkingtreding van de bijzondere wet van 8 augustus 1988, welke artikel 6, § 1, VI, vierde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aldus heeft gewijzigd dat, volgens het ingeroepen arrest nr. 79/92 van het Arbitragehof, voortaan de Gewesten als enige bevoegd werden geacht om de individuele maatregelen te nemen voor de toepassing van de nationale en gewestelijke regelingen inzake erkenning van aannemers; dat derhalve, op het tijdstip dat de bestreden handelingen gesteld werden, de bevoegdheid nog aan de nationale overheid behoorde; dat sedert dat arrest nr. 79/92 evengoed vaststaat dat diezelfde bevoegdheid thans aan de Gewesten behoort en de federale overheid ter zake over geen enkele bevoegdheid meer beschikt;

2.2.2. Overwegende dat volgens artikel 61, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, tenzij anders bepaald, de Gemeenschappen en Gewesten de rechten en verplichtingen overnemen die betrekking hebben op de bevoegdheden die hen worden toegekend bij de wet van 8 augustus 1988, met inbegrip van de rechten en verplichtingen die voortkomen uit hangende en toekomstige gerechtelijke procedures;

2.2.3. Overwegende dat, aangezien de onderhavige zaak nog voor de Raad van State hangende is en betrekking heeft op een bevoegdheid welke overgenomen is door de Gewesten, uit die bepaling volgt dat in beginsel de Belgische Staat in rechte is opgevolgd door een of ander Gewest; dat voorts, aangezien zoals hierna zal blijken het beroep gegrond verklaard moet worden en na nietigverklaring de vraag van de erkenning waarschijnlijk opnieuw onder ogen zal moet worden genomen, uitgemakt dient te worden, zo mogelijk, welk gewest in dezen de Belgische Staat heeft opgevolgd; dat zowel wat de bevoegdheid als de zaak zelf betreft; daarbij de thans geldende regeling zal moeten worden toegepast en niet die welke gold in 1987 of vóór 1994, zodat de opwerping van het Vlaamse Gewest met betrekking tot de besluitwet van 3 februari 1947 niet kan worden aangenomen; dat zijn opmerking aangaande de verantwoordelijkheid van de federale overheid voor de Erkenningscommissie evenmin kan worden bijgevalen, aangezien de eigenlijke beslissingen niet door die commissie doch door de bevoegde regering genomen worden;

2.2.4. Overwegende dat de wet van 19 september 1994, welke uitwerking had op 1 januari 1994, in de wet van 20 maart 1991 houdende regeling van de erkenning van aannemers van werken, het woord "minister" heeft vervangen door "gewestregering" en in artikel 1 dat woord heeft gedefinieerd als :

- indien de aannemer van Belgische nationaliteit of een rechtspersoon naar Belgisch recht is: de regering van het Gewest waarin de aannemer zijn woonplaats respectievelijk maatschappelijke zetel heeft;
- indien de aannemer noch van Belgische nationaliteit, noch een rechtspersoon van Belgisch recht is : de regering van het Gewest waar de aannemer zijn voornaamste vestiging heeft;
- indien de aannemer noch van Belgische nationaliteit, noch een rechtspersoon naar Belgisch recht is en geen vestiging in België heeft: een gewestregering naar zijn keuze;

2.2.5. Overwegende dat verzoekster noch van Belgische nationaliteit, noch een rechtspersoon naar Belgisch recht is; dat de vraag derhalve rijst of zij een vestiging in België heeft en waar deze gelegen is;

2.2.6. Overwegende dat de wetgever van 19 september 1994 een oplossing moest vinden voor het probleem gerezen naar aanleiding van het arrest van het Arbitragehof waardoor inzake erkenningen de bevoegdheidsoverdracht naar de Gewesten effectief toegepast moest worden vanaf 1 januari 1994; dat uit de parlementaire voorbereiding van die wet kan worden afgeleid dat duidelijke aanknopingscriteria werden nagestreefd en dat de mogelijkheid om een gewestregering te kiezen zoveel mogelijk moest worden vermeden, zodat aangenomen mag worden dat het begrip "vestiging" van een buitenlandse aannemer zo ruim mogelijk dient te worden geïnterpeteerd; dat de memorie van toelichting bij het ontwerp van die wet daaromtrent verwijst naar het begrip "vestiging" zoals bedoeld in richtlijn 71/305/EEG van 26 juli 1971, gewijzigd bij richtlijn 89/440/EEG van 18 juli 1989 en de jurisprudentie daaromtrent van het Hof van Justitie welke thans vervangen is door richtlijn 92/50 EEG van 18 juni 1992;

2.2.7. Overwegende dat op het tijdstip dat het onderhavige annulatieberoep werd ingesteld een NV BALLAST NEDAM BENELUX, vennootschap naar Belgisch recht, gevestigd was te Brasschaat; dat uit de aanwezigheidslijst van de aandeelhouders op de algemene vergadering van 30 juni 1982, waarop die benaming werd aangenomen, alsmede uit andere stukken, een deelneming in die vennootschap voor 100% kan blijken van verzoekster en maatschappijen van haar groep; dat de NV BALLAST NEDAM BENELUX (België) waarvan de zetel naderhand werd overgebracht naar Burcht, vroegtijdig werd ontbonden vanaf 1 oktober 1994; dat zij derhalve nog bestond op het tijdstip dat de bevoegdheid om de aannemers te erkennen overgenomen werd door de gewestregeringen en eveneens op het tijdstip dat het Arbitragehof zulks heeft vastgesteld, zomede op 31 december 1993, uiterste datum tot welke het Arbitragehof de nationale minister de bevoegdheid liet behouden om de erkenningen te verlenen;

2.2.8. Overwegende dat de betrokken vennootschap kan worden beschouwd als een vestiging in België, meer bepaald in het Vlaamse Gewest, van verzoekster BALLAST NEDAM BENELUX, naamloze vennootschap naar Nederlands recht, zodat in toepassing van het gewijzigd artikel 1 van de voornoemde wet van 20 maart 1991, dat uitwerking had op 1 januari 1994, op die datum de gewestregering bevoegd om verzoeksters aanvragen tot erkenning te beoordelen, de regering van het Vlaamse Gewest is geworden en voornoemd gewest in toepassing van artikel 61, § 1, van de voornoemde bijzondere financieringswet de rechten en verplichtingen de Belgische Staat in dit geding heeft overgenomen;

2.2.9. Overwegende weliswaar dat de NV BALLAST NEDAM BENELUX (België) inmiddels opgehouden heeft te bestaan, waardoor verzoekster geacht moet worden geen vestiging in België meer te hebben; dat zulks echter

niet volstaat om te concluderen dat de rechtsopvolging door het Vlaamse Gewest daardoor ongedaan zou zijn gemaakt; dat, immers, enerzijds het geschil betrekking heeft op een handeling gesteld door een orgaan van de Belgische Staat toen deze nog bevoegd was en waarvoor er een lokalisatiecriterium was toen die bevoegdheid aan de gewestregeringen werd overgedragen, en anderzijds de federale regering ter zake geen enkele bevoegdheid meer heeft en die situatie onomkeerbaar is, zodat ook alle rechten en verplichtingen van de Belgische Staat daterend van voor de overdracht -inbegrepen die welke volgen uit hangende procedures- definitief op het Vlaamse Gewest zijn overgedragen; dat de vraag of er nu een ander lokalisatiecriterium voorhanden is dan wel of, bij gebrek aan zulk een criterium, verzoekster de vrije keuze heeft, niet relevant is omdat de bevoegdheidsvraag enkel met betrekking tot latere erkenningsaanvragen opnieuw kan rijzen; dat zulks overigens los staat van de vraag hoe de respectieve verantwoordelijkheden voor een foutief optreden van de Belgische Staat en het Vlaamse Gewest zich tot elkaar verhouden, kwestie waarover de Raad van State geen uitspraak vermag te doen;

2.2.10. Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat de Belgische Staat buiten de zaak moet worden gesteld;

3. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

3.1. Overwegende, voor zoveel als nodig, dat moet worden herhaald dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de als punt 1 van de opgave van het voorwerp van het beroep in het verzoekschrift vermelde adviezen en voorstellen van de Commissie van erkenning der aannemers, zoals reeds werd vastgesteld in het voornoemde arrest nr. 40.518 van 29 september 1992;

3.2. Overwegende dat ambtshalve ook moet worden vastgesteld dat de Raad van State niet bevoegd is om te zeggen dat de herziening van verzoeksters erkenningsdossier op een onregelmatige manier is gebeurd en dat zij als dusdanig nog steeds erkend is; dat het beroep evenmin ontvankelijk is wat die vordering betreft;

3.3. Overwegende, bijgevolg, dat als enige ontvankelijk bestreden handeling moet worden beschouwd, de met een brief van 9 april 1987 door de verwerende partij aan de verzoekende partij gedane mededeling dat de verzoekende partij "als individuele rechtspersoon niet voldoet aan de wettelijke criteria, zoals voorzien in art. 2 van de besluitwet van 3 februari 1947 en artikel 2 van het m.b. van 13 augustus 1982, voor het bekomen van een erkenning" en dat, "overeenkomstig artikel 15, § 1, van het K.B. van 9.08.1982, de geldigheid van de eertijds verleende erkenningen komt te vervallen";

4. Over de gegrondheid van het beroep.

4.1. Overwegende dat de verzoekende partij in een dertiende, veertiende, vijftiende en zestiende middel de schending aanvoert van, respectievelijk, de artikelen 1, 2, 3, 4 en 5 van de Richtlijn nr. 71-304 van de Raad van ministers, van 26 juli 1971, betreffende de opheffing

van de beperkingen van diensten op het gebied van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken en voor de gunning van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken door bemiddeling van agentschappen of filialen, van de artikelen 1, 6 en 26 van de Richtlijn nr. 71-305 van de Raad van ministers, van 26 juli 1971, betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, en van artikel 1.A. van de Besluitwet van 3 februari 1947 houdende regeling van de erkenning der aannemers; dat, naar luid van het voornoemde arrest nr. 40.518, "het betoog van de verzoekende partij in essentie erop neerkomt dat bij de beoordeling van haar technische bekwaamheid, wat de hiervoor in aanmerking te nemen criteria betreft zoals onder meer de totale omzet van werken tijdens drie van de laatste vijf jaren, de werken uitgevoerd in de laatste vijf jaren en het jaarlijks gemiddelde aantal werklieden gedurende drie jaren te kiezen in de laatste vijf jaren, de verwerende partij rekening diende te houden met de 'groep' in zijn geheel, als een economische eenheid, dus ook met de groepsmaatschappijen die zij domineert en dat anders handelen, zoals de verwerende partij doet, een miskenning betekent van de naar Nederlands recht erkende rechtspersoon 'groep' en van de in haar dertiende, veertiende, vijftiende en zestiende middel aangehaalde artikelen van de E.E.G.-richtlijnen nr. 71/304 en nr. 71/305 van 26 juli 1971";

4.2. Overwegende dat de Belgische Staat, hierin bijgevalen door het Vlaamse Gewest, stelt dat de reden om niet tot erkenning van de verzoekende partij over te gaan gebaseerd is op het feit dat de rechtspersoon die de erkenning aanvraagt op zich niet voldoet aan de wettelijk gestelde criteria van de Belgische erkenningsreglementering, die zowel voor de Belgische aannemers als voor de aannemers van de andere E.E.G.-lidstaten gelden; dat hij betoogt dat volgens die

erkenningssystematiek de NV BALLAST NEDAM GROEP onmogelijk als een aannemer van werken kan worden beschouwd, omdat zij als houdstermaatschappij waarvan de activamiddelen praktisch uitsluitend bestaan uit participaties in haar diverse groepsmaatschappijen, niet voldeed inzake de tewerkstellingscriteria en omdat de referenties van werken die zij met het oog op de erkenning indiende, niet door haar maar door haar dochterondernemingen, die allen een eigen rechtspersoonlijkheid hebben, werden gerealiseerd; dat zij ontkent dat de eis dat de rechtspersoon die de erkenning aanvraagt op zich aan de erkenningscriteria moet voldoen, zonder bij een groep naar Nederlands recht rekening te kunnen houden met de "groepsmaatschappijen", in strijd is met de E.E.G.-richtlijnen nrs. 71/304 en 71/305 van 26 juli 1971;

4.3.1. Overwegende dat uit de antwoorden welke het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen heeft verstrekt op de in het kader van dit geding gestelde prejudiciële vragen volgt dat, overeenkomstig de ingeroepen richtlijnen, bij de beoordeling van de criteria waaraan een aannemer moet voldoen bij het onderzoek van een erkenningsaanvraag ingediend door een dominerende rechtspersoon van een groep, niet alleen kan, maar moet rekening worden gehouden met de vennootschappen die van deze groep deel uitmaken, voor zover de betrokken rechtspersoon aantoont dat hij werkelijk kan beschikken over de middelen van deze vennootschappen die voor de uitvoering van de opdrachten noodzakelijk zijn;

4.3.2. Overwegende dat de verzoekende partij met het oog op haar erkenning aan de verwerende partij een aantal gegevens heeft voorgelegd en argumenten heeft ontwikkeld om aan te tonen dat zij als dominerende rechtspersoon van een groep daadwerkelijk beschikt over de draagkracht en de bekwaamheid die de groepsmaatschappijen van de "groep" bezitten; dat daartegen de

verwerende partij er zich in wezen toe beperkt heeft te argumenteren dat naar Belgisch recht geen rekening kan worden gehouden met de referenties van andere rechtspersonen, zonder concreet te onderzoeken of de aangebrachte gegevens al dan niet het bewijs vormden dat de verzoekende partij daadwerkelijk kan beschikken over de middelen van de vennootschappen van de groep die voor de uitvoering van opdrachten noodzakelijk zijn; dat zij met andere woorden geen rekening heeft gehouden met de verplichtingen volgend uit de ingeroepen Europese richtlijnen;

4.3.3. Overwegende dat in zijn laatste memorie de Belgische Staat weliswaar aanvoert dat hij in 1987 niet kon handelen zoals het Hof van Justitie bij arrest van 18 december 1997 voorschrijft; dat hierop moet worden geantwoord dat voornoemd Hof in 1997 enkel een bindende interpretatie heeft verleend van een voorschrift dat reeds in 1987 moest worden nageleefd;

4.3.4. Overwegende dat het de Raad van State als rechter over het annulatieberoep niet toekomt zelf uit te maken of het bewijs is geleverd dat de verzoekende partij werkelijk kan beschikken over de middelen van de vennootschappen van haar groep die voor de uitvoering van de opdrachten noodzakelijk zijn; dat die bevoegdheid behoort aan de administratieve overheid welke over de erkenning oordeelt; dat de Raad van State enkel kan nagaan of die overheid dat onderzoek naar behoren heeft gevoerd; dat zoals hiervoren gezegd dat laatste niet het geval was; dat mitsdien de aangevoerde middelen gegrond zijn,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De Belgische Staat wordt buiten de zaak gesteld.

Artikel 2.

Vernietigd wordt de beslissing van de minister van Vervoer van 9 april 1987 waarbij aan de NV BALLAST NEDAM GROEP wordt meegedeeld dat zij "als individuele rechtspersoon niet voldoet aan de wettelijke criteria, zoals voorzien in art. 2 van de besluitwet van 3 februari 1947 en artikel 2 van het m.b. van 13 augustus 1982, voor het bekomen van een erkenning" en dat, "overeenkomstig artikel 15, § 1, van het K.B. van 9.08.1982, de geldigheid van de eertijds verleende erkenningen komt te vervallen".

Artikel 3.

Het beroep tot nietigverklaring wordt voor het overige verworpen.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzitting, op achttien januari 2000, door de
XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. DE BRABANDERE.